

Man kan vel forstaa, at Dr. Naudin ikke med Glæde ser, at Toldsatsernes Fastsættelse glider fra den lovgivende Myndighed — i Samarbejde med Erhvervene — over til diplomatiske Forhandlinger med senere Approbation eller Ikke-Approbation af Parlamentet, men som Forholdene ligger i en Række Lande, er det lidt for idealistisk at tro paa en Nedsættelse af Toldsatserne ad autonom Vej. Ligesom man heller ikke foreløbig tør vente sig store Resultater af Folkeforbundets Bestræbelser for en Sænkning af Toldniveauet. Der er i Virkeligheden endnu kun de tosidige — eventuelt kollaterale¹⁾ — Tariftraktater at sætte sin Lid til. Selv om man hidtil i væsentlig Grad ad denne Vej kun er naaet til en Stabilisering af Beskyttelsen, er der dog her en Mulighed for i Fremtiden at forhandle sig til Rette ogsaa om Toldnedsættelser. Og ikke mindst et Land som Danmark, der med sit nuværende Toldgrundlag ikke er indstillet paa Tarifforhandlinger, maa hilse enhver Indtræden af protektionistiske Lande i de tarifforhandlende Landes Rækker med Glæde, idet det jo faktisk i vore Dage, hvor Discrimination er Undtagelsen, er de tosidige Tariftraktater, der giver — toldmæssig set — en ren Mestbegunstigelsespolitik som vor reelt Indhold.

Man kan derimod give Dr. Naudin sin fulde Tilslutning, naar han (S. 277) skriver: „Les Etats qui utilisent des tarifs de négociation, s'ils obtiennent le bénéfice d'un tarif minimum, digne de ce nom, doivent alors en équité accorder en échange non seulement l'ensemble de leurs droits réduits par des conventions antérieures, mais encore certaines réductions nouvelles. Voilà ce qui pourrait être dit à Genève“. Det er just, hvad Danmark har sagt i Genève.

J. C. Jørgensen.

N. ITO: La clause de la Nation la plus favorisée. (Droit International Economique). Paris. Les Editions Internationales. 4 bis, Rue des Ecoles. 1930. 425 S.

Ito, der som Medlem af Folkeforbundets økonomiske Komité og Delegeret for Japan ved en Række internationale økonomiske Konferencer har haft god Lejlighed til at beskæftige sig med praktisk Handelspolitik, har i ovennævnte Værk paa Grundlag af et omfattende Litteraturstudium og med stærk Anven-

¹⁾ Traktater mellem Grupper af Stater.

Man kan vel forstaa, at Dr. Naudin ikke med Glæde ser, at Toldsatsernes Fastsættelse glider fra den lovgivende Myndighed — i Samarbejde med Erhvervene — over til diplomatiske Forhandlinger med senere Approbation eller Ikke-Approbation af Parlamentet, men som Forholdene ligger i en Række Lande, er det lidt for idealistisk at tro paa en Nedsættelse af Toldsatserne ad autonom Vej. Ligesom man heller ikke foreløbig tør vente sig store Resultater af Folkeforbundets Bestræbelser for en Sænkning af Toldniveauet. Der er i Virkeligheden endnu kun de tosidige — eventuelt kollaterale¹⁾ — Tariftraktater at sætte sin Lid til. Selv om man hidtil i væsentlig Grad ad denne Vej kun er naaet til en Stabilisering af Beskyttelsen, er der dog her en Mulighed for i Fremtiden at forhandle sig til Rette ogsaa om Toldnedsættelser. Og ikke mindst et Land som Danmark, der med sit nuværende Toldgrundlag ikke er indstillet paa Tarifforhandlinger, maa hilse enhver Indtræden af protektionistiske Lande i de tarifforhandlende Landes Rækker med Glæde, idet det jo faktisk i vore Dage, hvor Discrimination er Undtagelsen, er de tosidige Tariftraktater, der giver — toldmæssig set — en ren Mestbegunstigelsespolitik som vor reelt Indhold.

Man kan derimod give Dr. Naudin sin fulde Tilslutning, naar han (S. 277) skriver: „Les Etats qui utilisent des tarifs de négociation, s'ils obtiennent le bénéfice d'un tarif minimum, digne de ce nom, doivent alors en équité accorder en échange non seulement l'ensemble de leurs droits réduits par des conventions antérieures, mais encore certaines réductions nouvelles. Voilà ce qui pourrait être dit à Genève“. Det er just, hvad Danmark har sagt i Genève.

J. C. Jørgensen.

N. ITO: La clause de la Nation la plus favorisée. (Droit International Economique). Paris. Les Editions Internationales. 4 bis, Rue des Ecoles. 1930. 425 S.

Ito, der som Medlem af Folkeforbundets økonomiske Komité og Delegeret for Japan ved en Række internationale økonomiske Konferencer har haft god Lejlighed til at beskæftige sig med praktisk Handelspolitik, har i ovennævnte Værk paa Grundlag af et omfattende Litteraturstudium og med stærk Anven-

¹⁾ Traktater mellem Grupper af Stater.

delse af Citering af kendte handelspolitiske Forfattere givet en historisk syntetisk Fremstilling af Mestbegunstigelsesklausulen.

Selv om Værket saaledes egentlig ikke indeholder nye originale Synspunkter, vil det dog være en udmærket Vejledning for den, der vil studere Klausulens Historie og Udvikling, dens Indhold og Omfang og hermed faktisk Handelstraktaternes Indhold, idet Klausulen som en af Grundpillerne i Handelstraktaterne praktisk talt finder Anvendelse paa alle de Omraader, der gøres til Genstand for handelspolitiske Aftaler Landene imellem, det være sig m. H. t. fysiske og juridiske Personer, Transport, Vareomsætning, navnlig Told etc. Samtidig anfører Forfatteren en Række Eksempler paa Klausulens Formulering paa de forskellige Omraader, og Værket er derfor ogsaa rent traktatteknisk af Værdi.

Forfatteren faar klart frem de tre Maader, hvorpaa der kan gives Lempelser i et Ind- og Udførselsforbudssystem, nemlig ved 1) Licens, 2) Kontigentering og 3) Kompensationsaftaler.

Hvad man derimod savner er en dybere Indtrængen i de Problemer, som moderne Handelspolitik er stillet overfor, men maaske har dette ligget udenfor Forfatterens Opgave. Dette gælder saaledes Spørgsmaalet om Kontingenters Afledning pr. Mestbegunstigelse. Forfatteren faar ikke Forskellen frem mellem Vare- og Toldkontingenter. Og man kan ikke være helt enig med ham, naar han giver sin Tilslutning til den Tanke, at traktatmæssig aftalte Kontingenter (Varekontingenter) ikke skal kunne afledes, medens derimod Kontingenter ydet ad autonom Vej skal kunne afledes. Overføres nemlig en saadan Sondring paa andre Omraader, vil Klausulen kunne gøres delvis illusorisk. Saa maa man hellere helt unddrage Varekontingenter fra Afledning ad Mestbegunstigelsesklausulen. Naar Forfatteren kommer til ovennævnte Slutning, er det ud fra den Betragtning, at Kontigentering ellers bliver umulig at anvende i Praxis. Hertil er dog at sige, at man har Proportionalitetsteorien at falde tilbage paa, en Afledningsform, som Forfatteren lader uomtalt.

Ogsaa Spørgsmaalet om Mestbegunstigelse i tosidige Traktater i Forhold til flersidige Traktater tangeres blot uden nogen Løsning af Problemet.

En Række interessante Spørgsmaal som Toldspecialisering, Varernes Nationalitet, Antidumping-Afgifter, Undtagelser fra Mestbegunstigelsen etc. gøres derimod til Genstand for en systematisk Oversigt.

Og som alt nævnt er Ito's Værk en god Ledetraad for den, der ønsker at stifte nærmere Bekendtskab med handelstraktat-tekniske Forhold.

J. C. Jørgensen.

L. ALBERT HAHN: Volkswirtschaftliche Theorie des Bankkredits. 3. Aufl. Tüb. 1930.

Medens 2. Oplag fremkom i uforandret Skikkelse 1924, har Forf. i det nu foreliggende 3. Oplag foretaget en Bearbejdelse af sit Værk under Hensyntagen til den store Litteratur, der i det sidste Tiaar har set Lyset om „Hahn's Teori“. Betegnende nok er hele denne Litteratur tysk — andetsteds, og da særlig i England, var man forud fortrolig med Ideen om det afledede Indlaan og her har Hahn's Ide om at tage Krediten som Udgangspunkt for Læren om Omsætningsmidlerne derfor ej heller kunnet vække den Opsigt, som Tilfældet var i Tyskland; at man ogsaa her, som Brugen af Kreditomsætningsmidler øges, vil komme ind paa Betragtning af Penge ud fra Krediten, er der vel ingen Tvivl om, og i Fremtiden vil Læren om Penge sikkert faa sin Plads indenfor Nationaløkonomien under Læren om Banker. Naar Diskussionen om Hahns Teori i Aarenes Løb har været saa stor, skriver det sig bl. a. fra den Form, Hahn gav sin Ide: at skildre Kreditomsætningsmidlerne „in der bargeldlose Wirtschaft“, hvor efter Sagens Natur Indlaan kun kan være afledede, fordi Omsætningsmidlernes Skabelse nødvendigvis maa være betinget af Bankernes Udlaan. Det er muligt, at Forf. har Ret i, at dette var en heldig Form at fremsætte sine Synspunkter under — givet er det imidlertid, at man ikke kunde se, hvilke Slutninger Forf. vilde drage med Hensyn til Bankernes Skabelse af Omsætningsmidler i det bestaaende Samfund, der benytter ogsaa andre Omsætningsmidler. Det er derfor særdeles heldigt, at Forf. i det foreliggende 3. Oplag i Stedet for det hidtidige Slutningskapitel om den internationale Kredit har indføjet et nyt: Die Grenzen der inflationistischen Kreditexpansion, hvori han ridser Begrænsningen for Kreditudvidelsen op, om den ikke skal virke inflatorisk; hans Anskuelser falder sammen med den almindelige Opfattelse, som man ogsaa havde Lov at vente det efter hans Artikel om Kredit i sidste Udg. af Hdw. d. Stw.

Axel Nielsen.